

Σχέδιο νόμου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας υπό τον τίτλο «Έρευνα, εκμετάλλευση και διαχείριση του γεωθερμικού δυναμικού της χώρας και άλλες διατάξεις»

Άρθρο 1

Σκοπός

1. Σκοπός του νόμου αυτού είναι η δημιουργία των προϋποθέσεων για την ορθολογική αξιοποίηση του γεωθερμικού δυναμικού της χώρας.

Η αξιοποίηση του γεωθερμικού δυναμικού, ως ανανεώσιμης πηγής ενέργειας, προωθεί τη βιώσιμη ανάπτυξη και εξυπηρετεί το γενικό συμφέρον.

Αξιοποίηση θεωρείται η έρευνα, εκμετάλλευση και η διαχείριση του γεωθερμικού δυναμικού.

2. Ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΠΕΝ) με απόφασή του, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να ορίζει, κατά περίπτωση, ότι το δικαίωμα διαχείρισης και εκμετάλλευσης του γεωθερμικού δυναμικού κατισχύει του δικαιώματος εκμετάλλευσης άλλων μεταλλευτικών ή λατομικών ορυκτών, εφόσον κατά την κρίση του η συγκεκριμένη αξιοποίηση του γεωθερμικού δυναμικού είναι μεγαλύτερης σημασίας για την εθνική οικονομία.

Άρθρο 2

Ορισμοί

1. Για την εφαρμογή του νόμου:

(α) Γεωθερμικό δυναμικό (ΓΘΔ) είναι το σύνολο των γηγενών φυσικών θερμών ρευστών, επιφανειακών ή υπογείων, και της θερμότητας των γεωλογικών σχηματισμών, που υπερβαίνουν τη θερμοκρασία των τριάντα βαθμών Κελσίου (30°C).

(β) Γεωθερμικό πεδίο είναι ο ενιαίος μεταλλευτικός χώρος μέσα στον οποίο έχει εντοπιστεί γεωθερμικό δυναμικό.

(γ) Περιοχή γεωθερμικού ενδιαφέροντος (ΠΓΘΕ) είναι ο ευρύτερος χώρος μέσα στον οποίο υπάρχουν ενδείξεις παρουσίας γεωθερμικού δυναμικού θερμοκρασίας έως 90°C.

(δ) Προϊόν του γεωθερμικού δυναμικού θεωρείται το αξιοποιήσιμο θερμοενεργειακό του περιεχόμενο.

(ε) Παραπροϊόντα θεωρούνται άλλα προϊόντα που συμπαράγονται κατά την εκμετάλλευση εκτός από το θερμοενεργειακό περιεχόμενο του γεωθερμικού δυναμικού.

(στ) Υποπροϊόν θεωρείται το γεωθερμικό ρευστό που απομένει, ύστερα από την απόληψη των κατά τα ανωτέρω προϊόντων και παραπροϊόντων.

(ζ) Εκμετάλλευση του γεωθερμικού δυναμικού αποτελεί το σύνολο των δραστηριοτήτων που αποσκοπούν στην παραγωγική άντληση του προϊόντος και παραπροϊόντων και την ασφαλή διάθεση του υποπροϊόντος.

(η) Διαχείριση του γεωθερμικού δυναμικού αποτελεί το σύνολο των δραστηριοτήτων που ρυθμίζουν την εκμετάλλευση του γεωθερμικού ρευστού από τα υπόγεια γεωθερμικά συστήματα, με σκοπό τη βιώσιμη – ορθολογική και ολοκληρωμένη αξιοποίηση του. Η διαχείριση αναφέρεται στο σύνολο του πεδίου.

2. Τα γεωθερμικά πεδία διακρίνονται ως **τοπικού** και **εθνικού ενδιαφέροντος**. Στα τοπικού ενδιαφέροντος η θερμοκρασία του προϊόντος κυμαίνεται από 30°C - 90°C. Στα εθνικού ενδιαφέροντος η θερμοκρασία του προϊόντος υπερβαίνει τους 90°C.

3. Με απόφαση του Υπουργού ΠΕΝ που δημοσιεύεται στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως καθορίζονται τα χαρακτηριστικά προκειμένου μια περιοχή να χαρακτηριστεί ως γεωθερμικό πεδίο ή ως περιοχή γεωθερμικού ενδιαφέροντος.

4. Ο χαρακτηρισμός κάθε γεωθερμικού πεδίου και η υπαγωγή του σε κατηγορία γίνεται με απόφαση του Υπουργού ΠΕΝ μετά από γνώμη του Ινστιτούτου Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών (Ι.Γ.Μ.Ε.) σύμφωνα με τα εκάστοτε διαθέσιμα στοιχεία. Η απόφαση αυτή τροποποιείται, εφόσον αυτό απαιτείται από νεότερα στοιχεία. Η τροποποίηση γίνεται μετά από γνώμη του Ι.Γ.Μ.Ε. και συναξιολόγηση όλων των νεότερων στοιχείων.

5. Ο χαρακτηρισμός μίας περιοχής ως περιοχής γεωθερμικού ενδιαφέροντος γίνεται με απόφαση του Υπουργού ΠΕΝ μετά τη δημοσιοποίηση του σχεδίου ανάπτυξης, της παραγράφου 2 του άρθρου 7.

Άρθρο 3

Εφαρμοζόμενες διατάξεις

1. Το γεωθερμικό δυναμικό εντάσσεται στην παρ.1 του άρθρου 2 του ν.δ. 210/1973 «Περί Μεταλλευτικού Κώδικος» (Α' 277).
2. Τα δικαιώματα έρευνας, εκμετάλλευσης και διαχείρισης του γεωθερμικού δυναμικού, ανήκουν, κατά την έννοια του άρθρου 143 του ν.δ. 210/1973, μόνο στο Δημόσιο και ασκούνται από το ίδιο ή εκμισθώνονται.
3. Οι διατάξεις του Μεταλλευτικού Κώδικα και γενικότερα της μεταλλευτικής νομοθεσίας εφαρμόζονται και για το γεωθερμικό δυναμικό, εφόσον δεν γίνεται διαφορετική ρύθμιση με τις διατάξεις του νόμου αυτού.
4. Η αδειοδότηση εγκαταστάσεων για την περαιτέρω αξιοποίηση του ενεργειακού προϊόντος ή των παραπροϊόντων δεν ρυθμίζεται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

Άρθρο 4

Αρμοδιότητα άσκησης των δικαιωμάτων έρευνας, εκμετάλλευσης και διαχείρισης γεωθερμικού δυναμικού

Αρμόδιος για την εκμίσθωση των δικαιωμάτων έρευνας, εκμετάλλευσης και διαχείρισης είναι ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με εξαίρεση τα πεδία τοπικού ενδιαφέροντος και τις ΠΓΘΕ, όπου αρμόδιος είναι ο Συντονιστής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

Άρθρο 5

Εκμίσθωση των δικαιωμάτων έρευνας, εκμετάλλευσης και διαχείρισης γεωθερμικού δυναμικού στα πεδία εθνικού ενδιαφέροντος και τις μη χαρακτηρισμένες περιοχές

1. Η εκμίσθωση του δικαιώματος έρευνας, διαχείρισης και εκμετάλλευσης γίνεται ύστερα από διαγωνισμό με γραπτές σφραγισμένες προσφορές.
2. Στη περίπτωση εκμίσθωσης του δικαιώματος έρευνας, ο συναγωνισμός μεταξύ των διαγωνιζομένων θα κρίνεται με βάση τις δαπάνες για τη διενέργεια ερευνών εντός του υπό μίσθωση χώρου, το είδος των ερευνών, τη σταδιακή εξέλιξή τους σε συνάρτηση με το χρόνο εκτέλεσής τους και την πραγματοποίηση των σχετικών δαπανών, καθώς επίσης την ικανότητα περιβαλλοντικής διαχείρισης και τη δυνατότητα του διαγωνιζόμενου να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις που αναλαμβάνει.

3. Στην περίπτωση εκμίσθωσης του δικαιώματος εκμετάλλευσης ή εκμετάλλευσης και διαχείρισης, ο συναγωνισμός μεταξύ των διαγωνιζομένων θα κρίνεται, με βάση, το ύψος του προϋπολογισμού, τη βιωσιμότητα της προτεινόμενης επένδυσης, και το βαθμό ορθολογικής διαχείρισης του γεωθερμικού πεδίου, σύμφωνα με την οικονομοτεχνική μελέτη που υποβάλλεται με την προσφορά για αξιολόγηση, καθώς επίσης την ικανότητα περιβαλλοντικής διαχείρισης και τη δυνατότητα του διαγωνιζόμενου να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις που αναλαμβάνει.

4. Η διάρκεια της μίσθωσης του δικαιώματος έρευνας ορίζεται μέχρι πέντε (5) έτη με δικαίωμα μονομερούς παράτασης από το μισθωτή για δύο (2) επιπλέον έτη, με την επιφύλαξη της παραγράφου 9.

5. Η διάρκεια μίσθωσης του δικαιώματος εκμετάλλευσης ή εκμετάλλευσης και διαχείρισης ορίζεται μέχρι τριάντα (30) έτη, με δικαίωμα μονομερούς παράτασης από το μισθωτή μέχρι είκοσι (20) επιπλέον έτη.

6. Με απόφαση του Υπουργού ΠΕΝ ρυθμίζονται οι ειδικότεροι όροι και η διαδικασία εκμίσθωσης των αναφερόμενων στην παράγραφο 1 δικαιωμάτων.

Η απόφαση αυτή, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνει:

(α) Τους ειδικότερους όρους της προκήρυξης του διαγωνισμού,

(β) Τα κριτήρια συναγωνισμού και την προτεραιότητα τους,

(γ) Τις εγγυητικές επιστολές συμμετοχής στον διαγωνισμό και καλής εκτέλεσης των όρων της σύμβασης.

(δ) Τα δικαιολογητικά και προδιαγραφές των μελετών που υποβάλλουν οι υποψήφιοι μισθωτές.

(ε) Τον τρόπο καθορισμού των ελάχιστων και αναλογικών μισθωμάτων και προκειμένου για το προϊόν οφείλει να υπολογίζεται βάσει της αποδιδόμενης ενέργειας ή του ενεργειακού περιεχομένου.

(στ) Τα στοιχεία και τις μελέτες που υποβάλλουν οι υποψήφιοι μισθωτές.

(ζ) Τους ειδικότερους όρους της σύμβασης.

(η) Τις διαδικασίες παρακολούθησης και ελέγχου της τήρησης των όρων της σύμβασης, κατάπτωσης εγγυητικών επιστολών και λύσης της σύμβασης.

7. Οι προσφορές που υποβάλλονται σύμφωνα με τη διαδικασία της παραγράφου 1 αξιολογούνται από πενταμελή Επιτροπή Αξιολόγησης που συγκροτείται με απόφαση του

Υπουργού ΠΕΝ. Στην επιτροπή συμμετέχει ένας τουλάχιστον εκπρόσωπος του ΙΓΜΕ. Η εκμίσθωση διενεργείται με απόφαση του Υπουργού ΠΕΝ, ύστερα από γνώμη της Επιτροπής Αξιολόγησης.

8. Εφόσον μετά τη λήξη της ερευνητικής περιόδου, που καθορίζεται στη μισθωτική σύμβαση, πιστοποιηθεί με Υπουργική Απόφαση γεωθερμικό πεδίο με βεβαιωμένα χαρακτηριστικά και υποβληθεί μέσα σε τρεις (3) μήνες από τον μισθωτή οικονομοτεχνική μελέτη εκμετάλλευσης του πεδίου, εκμισθώνεται σε αυτόν και το δικαίωμα εκμετάλλευσης ή εκμετάλλευσης και διαχείρισης, εκτός εάν η μελέτη κριθεί από τον εκμισθωτή, με αιτιολογημένη απόφαση, ως ανακριβής, ανεπαρκής ή και μη συμφέρουσα. Στην περίπτωση αυτή, εφόσον στην πρόταση του μισθωτή εντοπίζεται πρόβλημα ορθολογικής εκμετάλλευσης ή εκμετάλλευση που δεν αξιοποιεί επαρκώς τις δυνατότητες του πεδίου, ο εκμισθωτής προτείνει σχέδιο ορθολογικής εκμετάλλευσης του πεδίου, το οποίο υποχρεούται να τηρήσει ο μισθωτής με την κατασκευή των σχετικών υποδομών, ώστε να είναι δυνατή η πληρέστερη αξιοποίηση του πεδίου και από τρίτους, αφού προηγηθεί σχετική μισθωτική διαδικασία από τον ίδιο εκμισθωτή. Εάν ο μισθωτής διαφωνήσει με την πρόταση του εκμισθωτή, επέρχεται, αυτοδικαίως, λύση της μίσθωσης και ακολουθείται η διαδικασία της παραγράφου 1 του παρόντος.

9. Η έρευνα μπορεί να συνυπάρχει με την εκμετάλλευση. Πιλοτική εκμετάλλευση κατά τη διάρκεια της έρευνας είναι δυνατή, εφόσον έχει εντοπιστεί γεωθερμικό δυναμικό, με την καταβολή σχετικού μισθώματος. Στην περίπτωση αυτή εκμισθώνεται το δικαίωμα διαχείρισης και εκμετάλλευσης του καταρχήν εντοπισμένου πεδίου, με την αίρεση της έκπτωσης στη περίπτωση μη ολοκλήρωσης της έρευνας, ενώ ο μισθωτής οφείλει να υλοποιήσει τα υπόλοιπα απαιτούμενα που προβλέπονται στην ισχύουσα σύμβαση μίσθωσης για έρευνα. Μετά από αίτηση του μισθωτή η σύμβαση μίσθωσης για έρευνα μπορεί να παραταθεί για ένα ακόμα έτος πέραν του μεγίστου προβλεπόμενου χρόνου στην παράγραφο 4.

10. Ο εκμισθωτής διατηρεί το δικαίωμα αξιοποίησης τυχόν περίσσειας γεωθερμικού δυναμικού.

11. Η ύπαρξη σύμβασης δεν απαλλάσσει τον εκμισθωτή από οιοσδήποτε άδειες ή εγκρίσεις απαιτούνται.

12. Το δικαίωμα διαχείρισης δεν εκμισθώνεται ανεξάρτητα από το δικαίωμα εκμετάλλευσης. Σε περίπτωση μίσθωσης και της διαχείρισης, ο εκμισθωτής διατηρεί το δικαίωμα παρεμβάσεων για λόγους δημοσίου συμφέροντος.

13. Η διενέργεια γεωθερμικών ερευνών του δημοσίου μέσω διάνοιξης γεωτρήσεων και εκτέλεσης δοκιμαστικών αντλήσεων υλοποιείται κατά προτεραιότητα από το ΙΓΜΕ. Σε Δημόσιους Ερευνητικούς Φορείς, Ινστιτούτα και Ακαδημαϊκά Ιδρύματα επιτρέπεται η

διενέργεια παρόμοιων ερευνών κατόπιν έγκρισης του Υπουργού ΠΕΝ, ο οποίος μπορεί να θέσει πρόσθετους όρους. Η έγκριση δίδεται μετά από εισήγηση του ΙΓΜΕ, το οποίο οφείλει να τη καταθέσει στο ΥΠΕΝ εντός δύο μηνών, από την παραλαβή του αιτήματος, άλλως δεν λαμβάνεται υπόψη. Τα αποτελέσματα των ερευνών αυτών διατίθενται στο σύνολο τους στο ΥΠΕΝ και το ΙΓΜΕ. Οι δραστηριότητες του ΙΓΜΕ δεν περιορίζονται από τη παρούσα διάταξη.

Άρθρο 6

Εκμίσθωση των δικαιωμάτων έρευνας, εκμετάλλευσης και διαχείρισης γεωθερμικού δυναμικού στα πεδία τοπικού ενδιαφέροντος και τις ΠΓΘΕ

1. Η εκμίσθωση των δικαιωμάτων έρευνας, διαχείρισης και εκμετάλλευσης γίνεται ύστερα από διαγωνισμό με γραπτές σφραγισμένες προσφορές. Η εκμίσθωση της έρευνας και της εκμετάλλευσης μπορεί να γίνεται και μετά από δημόσια πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος κατόπιν αίτησης ενδιαφερομένου.
2. Για την εκμίσθωση της έρευνας, εκμετάλλευσης ή εκμετάλλευσης και διαχείρισης μετά από διαγωνισμό ή δημόσια πρόκληση, εφαρμόζονται αναλόγως οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 5.
3. Η διάρκεια της μίσθωσης του δικαιώματος έρευνας ορίζεται μέχρι τρία (3) έτη με δικαίωμα μονομερούς παράτασης από το μισθωτή για ένα (1) επιπλέον έτος.
4. Η διάρκεια μίσθωσης του δικαιώματος εκμετάλλευσης ή εκμετάλλευσης και διαχείρισης ορίζεται μέχρι τριάντα (30) έτη, με δικαίωμα μονομερούς παράτασης από το μισθωτή μέχρι είκοσι (20) επιπλέον έτη.
5. Στην περίπτωση αίτησης ενδιαφερομένου, η αρμόδια υπηρεσία προχωρεί σε δημόσια πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, η οποία δημοσιοποιείται με ανάρτηση στο κατάστημα της οικείας υπηρεσίας, καθώς και στον ιστότοπο αυτής.
6. Η αίτηση της προηγούμενης παραγράφου συνοδεύεται επί ποινή απαραδέκτου με σφραγισμένη προσφορά και παράβολο, το ύψος του οποίου καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
7. Το χρονικό διάστημα για την υποβολή ενδιαφέροντος και προσφορών ορίζεται στις τριάντα (30) ημέρες από τη δημοσιοποίηση της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος.
8. Με απόφαση του Υπουργού ΠΕΝ ρυθμίζονται οι ειδικότεροι όροι και η διαδικασία εκμίσθωσης των αναφερόμενων στην παράγραφο 1 δικαιωμάτων.

Η απόφαση αυτή, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνει:

(α) Θέματα σχετικά με τις ενέργειες της Αποκεντρωμένης Διοίκησης για την διαχείριση των πεδίων.

(β) Τους ειδικότερους όρους της προκήρυξης του διαγωνισμού, καθώς και της δημόσιας πρόκλησης.

(γ) Τα κριτήρια συναγωνισμού και την προτεραιότητα τους.

(δ) Τις εγγυητικές επιστολές συμμετοχής στον διαγωνισμό και καλής εκτέλεσης των όρων της σύμβασης.

(ε) Τα δικαιολογητικά και προδιαγραφές των μελετών που υποβάλλουν οι υποψήφιοι μισθωτές.

(στ) Τον τρόπο καθορισμού των ελάχιστων και αναλογικών μισθωμάτων και προκειμένου για το προϊόν οφείλει να υπολογίζεται βάσει της αποδιδόμενης ενέργειας ή του ενεργειακού περιεχομένου.

(ζ) Τα στοιχεία και τις μελέτες που υποβάλλουν οι υποψήφιοι μισθωτές.

(η) Τους ειδικότερους όρους της σύμβασης.

(θ) Τις διαδικασίες παρακολούθησης και ελέγχου της τήρησης των όρων της σύμβασης, κατάπτωσης εγγυητικών επιστολών και λύσης της σύμβασης.

9. Οι προσφορές που υποβάλλονται σύμφωνα με τις διαδικασίες της παραγράφου 1 αξιολογούνται από τριμελή ή πενταμελή Επιτροπή που συγκροτείται με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης και στην οποία δύναται να συμμετέχει εκπρόσωπος του ΙΓΜΕ. Η εκμίσθωση διενεργείται με απόφαση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ύστερα από γνώμη της Επιτροπής Αξιολόγησης.

10. Οι παράγραφοι 8, 9, 10, 11 και 12 του άρθρου 5 εφαρμόζονται και στις μισθώσεις αρμοδιότητας του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

11. Η Αποκεντρωμένη Διοίκηση δύναται να εκμισθώνει το δικαίωμα έρευνας σε τμήμα των γεωθερμικών πεδίων ή Περιοχών Γεωθερμικού Ενδιαφέροντος με σκοπό μόνο το δικαίωμα εκμετάλλευσης. Σε αυτή την περίπτωση το δικαίωμα της διαχείρισης παραμένει υποχρεωτικά στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση.

12. Η κατασκευή, συντήρηση και αντικατάσταση έργου εκμετάλλευσης γεωθερμικού δυναμικού παλαιού έργου από νεώτερο δεν θεωρείται έρευνα, εντάσσεται στο πλαίσιο της εκμετάλλευσης.

13. Η διενέργεια γεωθερμικών ερευνών του δημοσίου μέσω διάνοιξης γεωτρήσεων ή και εκτέλεσης δοκιμαστικών αντλήσεων υλοποιείται κατά προτεραιότητα από το ΙΓΜΕ. Σε Δημόσιους Ερευνητικούς Φορείς, Ινστιτούτα και Ακαδημαϊκά Ιδρύματα επιτρέπεται η διενέργεια παρόμοιων ερευνών κατόπιν έγκρισης του Υπουργού ΠΕΝ, ο οποίος μπορεί να θέσει πρόσθετους όρους. Η έγκριση δίδεται μετά από εισήγηση του ΙΓΜΕ, το οποίο οφείλει να τη καταθέσει στο ΥΠΕΝ εντός δύο μηνών, από την παραλαβή του αιτήματος, άλλως δεν λαμβάνεται υπόψη. Τα αποτελέσματα των ερευνών αυτών διατίθενται στο σύνολο τους στο ΥΠΕΝ, το ΙΓΜΕ και στην οικεία Αποκεντρωμένη Διοίκηση. Οι δραστηριότητες του ΙΓΜΕ δεν περιορίζονται από τη παρούσα διάταξη.

14. Κάτοχοι νομίμων ή υπαγομένων στην παράγραφο 6 του άρθρου 22 του παρόντος νόμου γεωτρήσεων με θερμοκρασία ρευστού μεταξύ 30 και 90°C, που έχουν ανορυχθεί εκτός Περιοχών Γεωθερμικού Ενδιαφέροντος, δύναται να μισθώσουν το εντοπιζόμενο σε αυτές γεωθερμικό δυναμικό για ίδια χρήση, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος. Στην περίπτωση αυτή, η οικεία Αποκεντρωμένη Διοίκηση οφείλει εντός εξαμήνου από την εκμίσθωσή τους να υποβάλλει τροποποιημένο Σχέδιο Ανάπτυξης, όπου θα εντάσσει την περιοχή αυτή στις Περιοχές Γεωθερμικού Ενδιαφέροντος.

15. Η ύπαρξη σύμβασης δεν απαλλάσσει τον εκμισθωτή από οιοσδήποτε άδειες ή εγκρίσεις απαιτούνται.

Άρθρο 7

Σχέδιο Ανάπτυξης

1. Κάθε Αποκεντρωμένη Διοίκηση ενημερώνει, εντός των 90 πρώτων ημερών κάθε έτους το ΥΠΕΝ και το ΙΓΜΕ για τα πεπραγμένα του προηγούμενου έτους, σχετικά με την έρευνα και εκμετάλλευση γεωθερμικού δυναμικού στα πεδία και τις ΠΓΘΕ που βρίσκονται στο σύνολό τους ή κατά το μεγαλύτερο ποσοστό επιφανειακής κατανομής στην χωρική της αρμοδιότητα.

2. Κάθε πέντε (5) χρόνια τουλάχιστον με έναρξη το προσεχές έτος καθώς και εκτάκτως εντός της πενταετίας όποτε αυτό κρίνεται σκόπιμο, κάθε Αποκεντρωμένη Διοίκηση καταθέτει σχέδιο ανάπτυξης στο ΥΠΕΝ και κοινοποιείται στο ΙΓΜΕ, το οποίο οφείλει να το αξιολογήσει και να προτείνει τροποποιήσεις επί τεχνικών θεμάτων εντός διμήνου, οπότε και η οικεία Αποκεντρωμένη Διοίκηση οφείλει να ενσωματώσει τις τροποποιήσεις και να το δημοσιοποιήσει με απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης στον οικείο ιστότοπο της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και του ΥΠΕΝ. Το σχέδιο νοείται ότι ισχύει από την ημερομηνία ανάρτησης. Σε περίπτωση που το Σχέδιο Ανάπτυξης περιλαμβάνει νέες Περιοχές Γεωθερμικού Ενδιαφέροντος (ΠΓΘΕ) και δεν έχει εκδοθεί απόφαση χαρακτηρισμού αυτών, δεν δημοσιοποιείται το επί μέρους τμήμα του Σχεδίου, που αφορά

τις Περιοχές αυτές. Όταν ολοκληρωθεί η διαδικασία χαρακτηρισμού των ΠΓΘΕ από το ΥΠΕΝ, ακολουθεί η δημοσιοποίηση και του τμήματος αυτού του Σχεδίου.

3. Το σχέδιο ανάπτυξης περιλαμβάνει δράσεις έρευνας και εκμετάλλευσης όπως ενδεικτικά αίτημα καθορισμού νέων Περιοχών Γεωθερμικού Ενδιαφέροντος (ΠΓΘΕ) ή αύξησης του προς εκμετάλλευση δυναμικού σε ένα γεωθερμικό πεδίο.

4. Με υπουργική απόφαση, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, καθορίζονται οι λεπτομέρειες αναφορικά με τις απαιτήσεις των στοιχείων που πρέπει να περιλαμβάνονται i) στις ετήσιες ενημερώσεις της παρ.1 ii) στα σχέδια ανάπτυξης της παρ. 2, μεταξύ των οποίων οφείλουν να είναι η επέκταση των περιοχών εκμετάλλευσης και η αλλαγή του αξιοποιήσιμου δυναμικού ανά περιοχή.

Άρθρο 8

Υποχρεώσεις και δικαιώματα μισθωτών γεωθερμικού δυναμικού

1. Ο μισθωτής γεωθερμικού δυναμικού μεταξύ των άλλων υποχρεούται:

(α) Στην κατάθεση εγγυητικών επιστολών εκπλήρωσης των όρων της σύμβασης.

(β) Στην εκτέλεση και πιστή εφαρμογή των ερευνητικών προγραμμάτων και μελετών των άρθρων 5 και 6, όπως ορίζεται στους όρους των σχετικών συμβάσεων.

(γ) Στην καταβολή στο Ελληνικό Δημόσιο ετήσιου αναλογικού μισθώματος και ελάχιστου αναλογικού μισθώματος. Το ετήσιο αναλογικό μίσθωμα συμψηφίζεται με το αντίστοιχο ελάχιστο αναλογικό της ίδιας δωδεκάμηνης χρονικής περιόδου.

Η υποχρέωση καταβολής του ετήσιου αναλογικού μισθώματος υφίσταται από την έναρξη της εκμετάλλευσης, ενώ του ελάχιστου αναλογικού με την παρέλευση δύο ετών από την υπογραφή της σύμβασης.

Το ετήσιο αναλογικό μίσθωμα υπολογίζεται με βάση την καταναλισκόμενη ενέργεια, ενώ το ελάχιστο αναλογικό καταβάλλεται σε ποσοστό 30% της προβλεπόμενης από τη σύμβαση κατανάλωσης.

Μίσθωμα δεν καταβάλλεται κατά την περίοδο της έρευνας, με την επιφύλαξη της παραγράφου 9 του άρθρου 5.

Στην περίπτωση των πεδίων τοπικού ενδιαφέροντος και στις ΠΓΘΕ, τα μισθώματα αποδίδονται στο Δημόσιο, εγγράφονται ως πίστωση σε ειδικό κωδικό (ΚΑΕ) που συνιστάται

στον κρατικό προϋπολογισμό και διατίθενται αποκλειστικά από την οικεία Αποκεντρωμένη Διοίκηση για την εν γένει αξιοποίηση των γεωθερμικών πεδίων.

Ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) του ποσού των ετήσιων αναλογικών μισθωμάτων του γεωθερμικού δυναμικού διατίθεται στον πρωτοβάθμιο ΟΤΑ στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται η εκμετάλλευση, εκτός εάν μισθωτής είναι ο Ο.Τ.Α.

Ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) του ποσού των ετήσιων αναλογικών μισθωμάτων του γεωθερμικού δυναμικού διατίθεται στο ΙΓΜΕ για την εξασφάλιση της διαχρονικής παρακολούθησης των γεωθερμικών πεδίων με στόχο την εξασφάλιση της αειφορίας και της προστασίας του περιβάλλοντος.

(δ) Στην καταβολή στο Ελληνικό Δημόσιο αναλογικού μισθώματος και για κάθε παραπροϊόν, εφόσον αυτό αξιοποιείται για εμπορική ή βιομηχανική χρήση. Ο υπολογισμός του μισθώματος γίνεται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Η υποχρέωση καταβολής του μισθώματος για τα παραπροϊόντα υφίσταται από την έναρξη της εκμετάλλευσης του παραπροϊόντος.

(ε) Στην τοποθέτηση καταγραφικών σύμφωνα με τη σύμβαση με τον εκμισθωτή και με τις γενικές προδιαγραφές που θα ορίζει το ΙΓΜΕ και την απόδοση στο Δημόσιο, συμπεριλαμβανομένου και του ΙΓΜΕ όλων των απαιτούμενων, για τη διαχείριση του πεδίου, στοιχείων.

Σε περίπτωση μη υποβολής των σχετικών στοιχείων ή υποβολής αναληθών στοιχείων, ο μισθωτής τιμωρείται με πρόστιμο, το ύψος του οποίου καθορίζεται στη σύμβαση και δεν μπορεί να είναι μικρότερο των πεντακοσίων (500) ευρώ.

Το πρόστιμο επιβάλλεται με απόφαση του οικείου Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, καταβάλλεται στον ειδικό κωδικό (ΚΑΕ) της περίπτωσης (γ) και διατίθεται αποκλειστικά από την οικεία Αποκεντρωμένη Διοίκηση για την εν γένει αξιοποίηση των γεωθερμικών πεδίων.

(στ) Στην ασφαλή διάθεση του υποπροϊόντος.

(ζ) Στην εφαρμογή, κατά τη διενέργεια των ερευνητικών εργασιών και των εργασιών εκμετάλλευσης (παραγωγή προϊόντων, παραπροϊόντων και υποπροϊόντων) των διατάξεων του Κανονισμού Γεωθερμικών Εργασιών και του Κανονισμού Μεταλλευτικών και Λατομικών Εργασιών.

(η) Πριν από κάθε επέμβαση, είτε κατά την έρευνα είτε κατά την εκμετάλλευση, υποχρεούται να εφοδιασθεί με τις προβλεπόμενες από την ισχύουσα νομοθεσία για την άσκηση της δραστηριότητας διοικητικές άδειες και εγκρίσεις.

Με απόφαση του υπουργού ΠΕΝ καθορίζονται όλοι οι ειδικότεροι όροι και λεπτομέρειες που αφορούν τον υπολογισμό, την καταβολή και τη διάθεση των μισθωμάτων.

2. Ο μισθωτής κάθε γεωθερμικού δυναμικού μεταξύ των άλλων δικαιούται:

(α) Στο πλαίσιο της εγκεκριμένης μελέτης να διαθέτει τα προϊόντα, παραπροϊόντα και υποπροϊόντα του γεωθερμικού δυναμικού υπό τους όρους και περιορισμούς πρωτίστως των διατάξεων του παρόντος.

(β) Να καταλαμβάνει προσωρινώς εδάφη για την εκτέλεση ερευνητικών εργασιών με τη διαδικασία που ορίζεται στα άρθρα 38 έως 40 του Ν.Δ. 210/1973.

3. Μισθωτής γεωθερμικού πεδίου τοπικού ενδιαφέροντος και περιοχών γεωθερμικού ενδιαφέροντος δεν δικαιούται να αιτηθεί απαλλοτρίωση σύμφωνα με τις διατάξεις 128 επ. του ν.δ. 210/1973.

Άρθρο 9

Διοικητικά και Ένδικα Βοηθήματα

1. Κατά των πράξεων του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης, που εκδίδονται κατ' εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος μπορεί να ασκηθεί ενδικοφανής προσφυγή ενώπιον του Υπουργού ΠΕΝ, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την επίδοση της πράξης.

Επί της προσφυγής αποφαινεται ο Υπουργός ΠΕΝ μέσα σε τρεις (3) μήνες από την άσκηση της. Η εμπρόθεσμη άσκηση της προσφυγής και η προς άσκηση αυτής προθεσμία έχουν ανασταλτικό αποτέλεσμα.

2. Κατά των πράξεων του Υπουργού ΠΕΝ, που εκδίδονται κατ' εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος, επιτρέπεται προσφυγή που ασκείται από τον ενδιαφερόμενο μέσα σε έναν μήνα από την επίδοση της πράξεως ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, το οποίο εκδικάζει τη διαφορά σε πρώτο και τελευταίο βαθμό.

Άρθρο 10

Εκχώρηση μισθωτικών δικαιωμάτων

1. Η υπομίσθωση δικαιωμάτων απαγορεύεται.

2. Ο μισθωτής δεν δικαιούται να εκχωρήσει και να μεταβιβάσει με οποιονδήποτε τρόπο, τύπο και μορφή τα μισθωτικά του δικαιώματα προς οποιοδήποτε τρίτο φυσικό ή νομικό πρόσωπο, παρά μόνον ύστερα από έγκριση του αρμόδιου για την εκμίσθωση των δικαιωμάτων έρευνας, εκμετάλλευσης και διαχείρισης, ο οποίος μπορεί να επιβάλλει πρόσθετους όρους.

3. Η μεταβίβαση των μισθωτικών δικαιωμάτων πραγματοποιείται με συμβολαιογραφικό έγγραφο, αντίγραφο του οποίου υποβάλλεται στον εκμισθωτή εντός μηνός από την απόφαση έγκρισης της μεταβίβασης.

4. Μετά την έγκριση της μεταβίβασης και τη συνομολόγηση της σχετικής συμβολαιογραφικής πράξης μεταβίβασης, στη θέση του μισθωτή υπεισέρχεται αυτός στον οποίο μεταβιβάζονται τα μισθωτικά δικαιώματα, ο οποίος αναλαμβάνει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του αρχικού μισθωτή.

Άρθρο 11

Κανονισμός Γεωθερμικών Εργασιών

Η ρύθμιση των όρων, του τρόπου διενέργειας γεωθερμικών εργασιών και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια από πλευράς ορθολογικής δραστηριότητας, υγιεινής και ασφάλειας εργαζομένων και περιοίκων διέπονται από τον Κανονισμό Γεωθερμικών Εργασιών, ο οποίος εκδίδεται με απόφαση του υπουργού ΠΕΝ. Σε περίπτωση αναθεώρησής του ζητείται η γνώμη του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος (Τ.Ε.Ε.), του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος (ΓΕΩΤ.Ε.Ε.), του Ινστιτούτου Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών (Ι.Γ.Μ.Ε.) και του Κέντρου Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Κ.Α.Π.Ε.) και μόνον επί τεχνικών θεμάτων.

Άρθρο 12

Ποινικές και διοικητικές κυρώσεις

1. Όποιος ερευνά μέσω διάνοιξης γεωτρήσεων ή εκτέλεσης δοκιμών άντλησης, ή εκμεταλλεύεται γεωθερμικό δυναμικό σε γεωθερμικά πεδία χωρίς να έχει σχετικό δικαίωμα, τιμωρείται ποινικώς με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών και διοικητικώς με πρόστιμο από χίλια (1.000) ευρώ έως εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ, ανάλογα με τη βαρύτητα και τη συχνότητα της παραβάσεως.

2. Το πρόστιμο επιβάλλεται με απόφαση του Προϊσταμένου του αρμόδιου Τμήματος Επιθεώρησης Μεταλλείων της Ειδικής Γραμματείας Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών

του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατά της οποίας επιτρέπεται προσφυγή ενώπιον του Υπουργού ΠΕΝ σύμφωνα με το άρθρο 170 του Ν.Δ. 210/1973.

3. Ο έλεγχος των εργασιών έρευνας και εκμετάλλευσης του γεωθερμικού δυναμικού ασκείται, βάσει του Κανονισμού Γεωθερμικών Εργασιών και του Μεταλλευτικού Κώδικα, από τις Επιθεωρήσεις Μεταλλείων.

Για την άσκηση των ελέγχων αυτών, οι ελεγκτικές αρχές δύνανται να ζητούν τη συνδρομή του ΙΓΜΕ.

Άρθρο 13

Ενεργειακά συστήματα θέρμανσης ή ψύξης

1. Η εγκατάσταση για ίδια χρήση ενεργειακών συστημάτων θέρμανσης ή ψύξης χώρων μέσω της εκμετάλλευσης της θερμότητας των γεωλογικών σχηματισμών και των νερών, επιφανειακών και υπόγειων, που δεν χαρακτηρίζονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού, γεωθερμικό δυναμικό, επιτρέπεται ύστερα από άδεια που χορηγείται στον κύριο του ακινήτου από την Περιφέρεια.

2. Με απόφαση του Υπουργού ΠΕΝ ρυθμίζονται οι ειδικότεροι όροι, προϋποθέσεις, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και η διαδικασία για την έκδοση των αδειών αυτών.

3. Για οποιαδήποτε εγκατάσταση στην οποία λαμβάνει χώρα αξιοποίηση γεωθερμικού δυναμικού ή ενεργειακού συστήματος θέρμανσης ή ψύξης δεν έχουν εφαρμογή οι κείμενες διατάξεις (ΠΔ 420/87 όπως ισχύει) περί υποχρεώσεων **σύνταξης μελέτης** ή και εγκατάστασης υποδομών οποιουδήποτε συστήματος θέρμανσης ή ψύξης από διαφορετική ενεργειακή πηγή.

Άρθρο 14

Κίνητρα για την ανάπτυξη της γεωθερμίας

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και ΠΕΝ μπορεί να θεσπίζονται ειδικά κίνητρα για την ανάπτυξη έργων έρευνας και εκμετάλλευσης των γεωθερμικών πεδίων και χώρων γεωθερμικού ενδιαφέροντος.

2. Με όμοια απόφαση μπορεί να θεσπίζονται ειδικά κίνητρα για την ανάπτυξη ενεργειακών συστημάτων θέρμανσης – ψύξης του άρθρου 13.

Άρθρο 15

Παράβολα

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και ΠΕΝ, που δημοσιεύεται στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται και αναπροσαρμόζονται τα είδη και τα ποσά των παραβόλων που απαιτούνται για τη χορήγηση οποιασδήποτε άδειας ή έγκρισης που προβλέπεται από τις διατάξεις του παρόντος, καθώς και για το παραδεκτό της άσκησης οποιασδήποτε προσφυγής ενώπιον του Υπουργού ΠΕΝ. Τα ποσά των παραβόλων καταβάλλονται στον ειδικό κωδικό (ΚΑΕ) της περίπτωσης (γ) της παρ. 1 του άρθρου 8 και διατίθενται αποκλειστικά από την οικεία Αποκεντρωμένη Διοίκηση για την εν γένει αξιοποίηση των γεωθερμικών πεδίων.
2. Ποσοστό των εισπραττόμενων εσόδων από τα ως άνω παράβολα που καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και ΠΕΝ, δύναται να διατεθεί για την κάλυψη δαπανών των αρμοδίων θεματικών υπηρεσιών για την αξιοποίηση της γεωθερμίας.

Άρθρο 16

Σύσταση Εθνικού Μητρώου Σημείων Αξιοποίησης Γεωθερμίας (ΕΜΣΑΓΕ)

1. Στην Διεύθυνση Ανάπτυξης και Πολιτικής (ΔΑΠ) της Γενικής Διεύθυνσης Ορυκτών Πρώτων Υλών (ΓΔΟΠΥ) τηρείται μητρώο του συνόλου των γεωτρήσεων και των εγκαταστάσεων άντλησης και επανεισαγωγής, οι οποίες έχουν κατασκευαστεί με σκοπό την αξιοποίηση γεωθερμικού δυναμικού, με την ονομασία Εθνικό Μητρώο Σημείων Αξιοποίησης Γεωθερμίας (ΕΜΣΑΓΕ). Το μητρώο εμπλουτίζεται με τα σχετικά στοιχεία που διαθέτουν και τηρούν το ΙΓΜΕ και το ΚΑΠΕ καθώς και οι Αποκεντρωμένες Διοικήσεις και οι Περιφέρειες
2. Για τον παραπάνω σκοπό ιδρύεται και τηρείται στην ΔΑΠ της ΓΔΟΠΥ διαδικτυακή πύλη Εθνικού Μητρώου Σημείων Αξιοποίησης Γεωθερμίας (ΔΕΜΣΑΓΕ) με σκοπό τη συγκέντρωση, τήρηση, επεξεργασία και διάθεση στο κοινό και τους εμπλεκόμενους φορείς του συνόλου της δημοσιευμένης πληροφορίας και των γεωχωρικών δεδομένων έργων και εγκαταστάσεων έρευνας και εκμετάλλευσης γεωθερμικού δυναμικού καθώς και αξιοποίησης του γεωθερμικού προϊόντος, την διοικητική διαχείριση της αξιοποίησης του γεωθερμικού δυναμικού εν γένει και την ικανοποίηση των αναγκών της δημοσιότητας και ολοκλήρωσης των διαδικασιών τροποποίησης ή μεταβίβασης των σχετικών δικαιωμάτων. Η πύλη επικοινωνεί πλήρως με τις σχετικές βάσεις δεδομένων του ΙΓΜΕ και του ΚΑΠΕ και σε αυτήν καταχωρούνται όλα τα σχετικά στοιχεία των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και των Περιφερειών.
3. Στη ΔΕΜΣΑΓΕ ενσωματώνονται τα στοιχεία του ΕΜΣΑΓΕ.

4. Η ΔΕΜΣΑΓΕ όταν αποδοθεί σε λειτουργία οφείλει να αποτελεί το κεντρικό και υποχρεωτικό σημείο δημοσιότητας για κάθε ενέργεια, η οποία γίνεται σε εφαρμογή του παρόντος νόμου. Όπου στον παρόντα νόμο αναφέρεται υποχρέωση δημοσιότητας, εννοείται η δημοσίευση στην διαδικτυακή πύλη ΕΜΣΑΓΕ.

5. Το ΙΓΜΕ τηρεί ηλεκτρονικό μητρώο στο οποίο καταγράφονται όλες οι γεωτρήσεις που έχουν κατασκευαστεί ή θα κατασκευαστούν από το Ινστιτούτο στο πλαίσιο των προγραμμάτων του, τα οποία σχετίζονται με την αξιοποίηση του γεωθερμικού δυναμικού. Το μητρώο αυτό μπορεί να εμπλουτίζεται με στοιχεία άλλων φορέων και θα είναι συνδεδεμένο με το ΕΜΣΑΓΕ.

6. Η πρόσβαση στις πληροφορίες που περιέχονται σε αυτή μπορεί να διαφέρει ανάλογα με την έκταση, στην οποία η συγκεκριμένη πληροφόρηση είναι αναγκαία για την άσκηση ενός δικαιώματος και τον τυχόν απόρρητο χαρακτήρα αυτής.

Η τήρηση της Διαδικτυακής ΕΜΣΑΓΕ, καθώς και οι συναλλαγές που γίνονται μέσω αυτής, διέπονται από το ν.3979/2011, όπως εκάστοτε ισχύει. Οι προδιαγραφές της ΔΕΜΣΑΓΕ διασφαλίζουν όλες τις αρχές και τους κανόνες σχετικά με δικτυακούς τόπους και πληροφοριακά συστήματα όπως αυτοί προβλέπονται στην αντίστοιχη κανονιστική απόφαση για το ν.3979/2011 όπως εκάστοτε ισχύει.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών ΠΕΝ και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια σχετικά με τις υπηρεσίες, τη δημοσιότητα, σύμφωνα με τον παρόντα νόμο και τον τρόπο και τους όρους ή τους περιορισμούς πρόσβασης στα δεδομένα της.

Άρθρο 17

Σύσταση Εθνικού Μητρώου Καταγραφής και Παρακολούθησης Γεωθερμικών Σημείων (ΕΜΚΠΑΓΕΣ)

1. Στη Διεύθυνση Γεωθερμίας και Θερμομεταλλικών υδάτων (ΔΙΕΘΜΥ) του Ινστιτούτου Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών (ΙΓΜΕ) τηρείται ηλεκτρονικό μητρώο του συνόλου των Θερμών Πηγών της χώρας, καθώς και των σταθμών παρακολούθησης των γεωθερμικών πεδίων. Το μητρώο αυτό μπορεί να εμπλουτίζεται με στοιχεία άλλων φορέων, καθώς και από τα νεώτερα στοιχεία που προκύπτουν στο πλαίσιο της τακτικής παρακολούθησης των Θερμών Πηγών και των Γεωθερμικών πεδίων.

2. Για τον παραπάνω σκοπό τηρείται στο ΙΓΜΕ διαδικτυακή πύλη Εθνικού Μητρώου Καταγραφής και Παρακολούθησης Γεωθερμικών Σημείων (ΔΕΜΚΠΑΓΕΣ) με σκοπό τη συγκέντρωση, τήρηση, επεξεργασία και διάθεση στο κοινό και τους εμπλεκόμενους φορείς του συνόλου της δημοσιευμένης πληροφορίας και των γεωχωρικών δεδομένων των θερμών

πηγών και των σταθμών παρακολούθησης του γεωθερμικών πεδίων.

3. Κάθε μητρώο του ΙΓΜΕ επικοινωνεί πλήρως με την διαδικτυακή πύλη του Εθνικού Μητρώου Σημείων Αξιοποίησης Γεωθερμίας (ΔΕΜΣΑΓΕ) και διέπεται από τις διατάξεις του ν. 3979/2011, όπως εκάστοτε ισχύει.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών ΠΕΝ και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια σχετικά με τις υπηρεσίες, τη δημοσιότητα, σύμφωνα με τον παρόντα νόμο και τον τρόπο και τους όρους ή τους περιορισμούς πρόσβασης στα δεδομένα του μητρώου.

Άρθρο 18

Ιαματική Χρήση Γεωθερμικού Δυναμικού

1. Η ιαματική χρήση του γεωθερμικού δυναμικού και μόνο, θεωρείται ως πρώτης προτεραιότητας και γίνεται κατά τα οριζόμενα στη σχετική περί ιαματικών φυσικών πόρων νομοθεσία. Για κάθε άλλη χρήση πέραν της ιαματικής, η αξιοποίηση διέπεται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Με απόφασή του ο κατά περίπτωση αρμόδιος εκμισθωτής ορίζει σύμφωνα με τους χαρακτηρισμένους ιαματικούς φυσικούς πόρους τις περιοχές και τις ποσότητες γεωθερμικού δυναμικού, για τις οποίες ισχύει η ανωτέρω πρωτεύουσα χρήση.

2. Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών ΠΕΝ και Τουρισμού είναι δυνατό να ρυθμίζονται ειδικότερα κατά περίπτωση ζητήματα που αφορούν την δίαιτα, την παροχή ή την ποιότητα του ύδατος αναγνωρισμένων φυσικών πόρων.

3. Για την αναγνώριση γεωθερμικού δυναμικού ως ιαματικού φυσικού πόρου απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ως προς τη διαθέσιμη περίσσεια.

4. Σε περιοχές όπου υπάρχουν αναγνωρισμένοι ιαματικοί φυσικοί πόροι με θερμοκρασία άνω των 30°C, αλλά δεν υπάρχει ορισμένο γεωθερμικό πεδίο ή περιοχή γεωθερμικού ενδιαφέροντος, ορίζονται αυτοδίκαια ως περιοχές γεωθερμικού ενδιαφέροντος οι εκτάσεις που περιβάλλουν τους συγκεκριμένους ιαματικούς φυσικούς πόρους, βάση των υδρογεωλογικών μελετών που κατατέθηκαν για την αναγνώρισή τους.

5. Οι εγκαταστάσεις των ιαματικών λουτρών προηγούνται στην ενεργειακή αξιοποίηση του γεωθερμικού δυναμικού, εφόσον είναι εφικτό, ως προς τη διαθεσιμότητα, από τον διαχειριστή.

6. Τα οριζόμενα στις διατάξεις του παρόντος άρθρου λαμβάνονται υπ' όψιν κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των μέτρων προστασίας και τη διαχείριση των ιαματικών φυσικών πόρων σύμφωνα με τα άρθρα 9 και 13 του ν. 3498/2006 (Α' 230) σε περιοχές που έχουν οριστεί γεωθερμικά πεδία.

Άρθρο 19

Σύσταση Επιτροπής Αντιμετώπισης Προβλημάτων

1. Με Απόφαση του Συντονιστή κάθε Αποκεντρωμένης Διοίκησης συστήνεται Επιτροπή Αντιμετώπισης Προβλημάτων (ΕΑΠ) στο πλαίσιο του παρόντος νόμου. Η επιτροπή συγκαλείται για την επίλυση ζητημάτων αξιοποίησης ΓΘΔ και διαχείρισης υδάτων, οι δε αποφάσεις της επιτροπής επικυρώνονται με Απόφαση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Η επιτροπή λειτουργεί και συγκαλείται με πρωτοβουλία της Δ/νσης Τεχνικού Ελέγχου της Αποκεντρωμένης Διοίκησης είναι τριμελής και συμμετέχουν ο αρμόδιος Γενικός Δ/ντής ως πρόεδρος καθώς και ένας εκπρόσωπος από τις αρμόδιες Δ/νσεις για την γεωθερμία και τα ύδατα.

2. Οι αποφάσεις της ΕΑΠ οφείλουν να έχουν ως γνώμονα πρωτίστως τη βιώσιμη, ορθολογική και ολοκληρωμένη αξιοποίηση της ενέργειας του γεωθερμικού δυναμικού. Προκειμένου για γεωθερμικά ρευστά με θερμοκρασία μεταξύ 30°C και 35°C και μέχρις ότου παρουσιαστεί ενδιαφέρον ενεργειακής αξιοποίησής τους με απόφαση της επιτροπής δύναται να προκρίνεται η χρήση του προϊόντος ως χρήση ύδατος. Κριτήρια για την σχετική αδειοδότηση, αποτελούν η θερμοκρασία, οι λοιπές φυσικοχημικές ιδιότητες του ρευστού και η διαθεσιμότητα των υδατικών πόρων.

3. Η ΕΑΠ επιλαμβάνεται και σχετικών θεμάτων που προϋπάρχουν της εφαρμογής του παρόντος νόμου.

4. Ζητήματα σχετικά με την ιαματική χρήση καθώς και την έρευνα, διαχείριση και εκμετάλλευση του γεωθερμικού δυναμικού, δεν αποτελούν αντικείμενο της ως άνω επιτροπής.

Άρθρο 20

Εντοπισμός υδρογονανθράκων

1. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί κατά τη διάρκεια της έρευνας παρουσία υδρογονανθράκων γνωστοποιείται αμέσως στο ΥΠΕΝ. Άμεσα και με εισήγηση της

Ελληνικής Διαχειριστικής Εταιρείας Υδρογονανθράκων (Ε.Δ.Ε.Υ. Α.Ε.) λαμβάνονται τυχόν πρόσθετα μέτρα ασφαλείας καθώς και σχετικές οδηγίες.

2. Με απόφασή του ο Υπουργός ΠΕΝ, μπορεί να ορίζει κατά περίπτωση, και με κριτήριο το όφελος για την εθνική οικονομία, ότι το δικαίωμα εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων κατισχύει του δικαιώματος εκμετάλλευσης γεωθερμικού δυναμικού ή αν μπορεί να συνυπάρχουν και οι δύο εκμεταλλεύσεις. Η απόφαση λαμβάνεται με βάση σχετική έκθεση – πρόταση του μισθωτή, η οποία περιλαμβάνει το σύνολο των διαθέσιμων στοιχείων, και σχετική αξιολόγησή της από την ΕΔΕΥ και το ΙΓΜΕ. Στην απόφαση αυτή μπορεί να συμπεριλαμβάνονται πρόσθετοι όροι. Ο μισθωτής δεν έχει δικαίωμα αξιώσεων από τυχόν καθυστερήσεις υλοποίησης του προγράμματός του.

3. Σε περίπτωση που η ανακάλυψη υδρογονανθράκων απαιτήσει τη σύμβαση με νέο μισθωτή αυτός υποχρεούται να επιστρέψει τα έξοδα έρευνας στον προηγούμενο μισθωτή.

Άρθρο 21

Σύσταση Τμημάτων Γεωθερμίας

1. Τα Τμήματα Φυσικών Πόρων των Διευθύνσεων Τεχνικού Ελέγχου των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων Μακεδονίας-Θράκης και Αιγαίου διασπώνται σε Τμήματα Φυσικών Πόρων και Τμήματα Γεωθερμίας, με αρμοδιότητες των δεύτερων στα θέματα γεωθερμίας όπως στην έρευνα, εκμετάλλευση και διαχείριση γεωθερμικού δυναμικού, σε κάθε θέμα σχετικό με τις μισθώσεις και τη διανομή ενέργειας από γεωθερμικό δυναμικό γεωθερμικού δυναμικού, στην ενημέρωση και παροχή στοιχείων για το γεωθερμικό δυναμικό εντός των ορίων της καθώς και στη διοικητική παρακολούθηση των αιτημάτων για την αποτελεσματικότερη υλοποίηση των έργων αξιοποίησης της γεωθερμίας.

2. Ανάλογα Τμήματα Γεωθερμίας μπορούν να συσταθούν στο μέλλον και σε άλλες Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, εφόσον διαθέτουν περισσότερα των πέντε γεωθερμικών πεδίων και ΠΓΘΕ ή κατόπιν απόφασης του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, σε περίπτωση ύπαρξης λιγότερων γεωθερμικών πεδίων και ΠΓΘΕ.

3. Το ΙΓΜΕ στα πλαίσια του ρόλου του ως ο θεσμοθετημένος σύμβουλος της Ελληνικής Πολιτείας, εκτός των άλλων αναλαμβάνει την ευθύνη της παρακολούθησης των γεωθερμικών πεδίων της χώρας, λαμβάνοντας υπ' όψιν τα καταγραφικά της περίπτωσης ε της παρ. 1 του άρθ. 8 του παρόντος, καθώς και μέσω εγκατάστασης καταγραφικών σταθμών, ιδιοκτησίας του ΙΓΜΕ. Οι δράσεις αυτές αποσκοπούν στην υποστήριξη του έργου των αρμοδίων υπηρεσιών των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων. Τα συλλεχθέντα στοιχεία θα είναι διαθέσιμα στις αρμόδιες Δ/νσεις του ΥΠΕΝ και της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

4. Τα καθ' ύλην αρμόδια για τη γεωθερμία τμήματα δύνανται να έχουν πέραν του ΙΓΜΕ, επιπλέον επιστημονικούς συμβούλους από οιοσδήποτε Επιστημονικό, Ερευνητικό ή Ακαδημαϊκό φορέα, ΝΠΔΔ ή ΝΠΙΔ, είτε ακόμη και μεμονωμένους επιστήμονες προκειμένου να βοηθηθούν στο έργο τους, λαμβάνοντας υπόψη τα αναφερόμενα στο Άρθρο 7 του παρόντος. Τα επιστημονικά στοιχεία που περιέρχονται σε γνώση όλων των επιστημονικών συμβούλων δίδονται μόνον στην ΔΑΠ, αρμόδια υπηρεσία του ΥΠΕΝ, και στην αρμόδια Αποκεντρωμένη Δ/ση.

Άρθρο 22

Καθορισμός των δικαιωμάτων των συμβολαιογράφων κατά την κατάρτιση των συμβάσεων εκμίσθωσης των δικαιωμάτων έρευνας, εκμετάλλευσης και διαχείρισης γεωθερμικού δυναμικού και εν γένει δημόσιων μεταλλευτικών και λατομικών χώρων

Στην περίπτωση σύνταξης οποιουδήποτε συμβολαιογραφικού εγγράφου, το οποίο αφορά σε συμβάσεις εκμίσθωσης των δικαιωμάτων έρευνας, εκμετάλλευσης και διαχείρισης γεωθερμικού δυναμικού και εν γένει έρευνας και εκμετάλλευσης δημόσιων μεταλλευτικών και λατομικών χώρων, τα δικαιώματα των συμβολαιογράφων, του Ταμείου Νομικών και οποιουδήποτε τρίτου και οι αμοιβές των δικηγόρων δεν δύνανται, στις περιπτώσεις αναλογικού καθορισμού αυτών, να υπερβαίνουν το ποσό των τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ προ ΦΠΑ ή το ποσό των οκτακοσίων (800) ευρώ προ ΦΠΑ σε κάθε άλλη περίπτωση. Για κάθε εγγραφή ή καταχώρηση σύστασης ή μεταβίβασης ή άρσης ή διαγραφής εμπραγμάτων δικαιωμάτων ή σημειώσεων σε οποιοδήποτε δημόσιο βιβλίο, μητρώο ή κτηματολόγιο, αναφορικά με τα συμβολαιογραφικά έγγραφα του προηγούμενου εδαφίου, τα δικαιώματα του κτηματολογίου και των εμίσθων ή αμίσθων υποθηκοφυλάκων δεν μπορούν να υπερβαίνουν το ποσό των εξακοσίων (600) ευρώ προ ΦΠΑ, αποκλειόμενης οποιασδήποτε άλλης αμοιβής, επιβάρυνσης ή τέλους. Τα ανωτέρω ποσά μπορεί να αναπροσαρμόζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, ΠΕΝ και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Άρθρο 23

Μεταβατικές διατάξεις

1. Τα μέχρι σήμερα χαρακτηρισμένα ως γεωθερμικά πεδία υψηλής θερμοκρασίας χαρακτηρίζονται ως γεωθερμικά πεδία εθνικού ενδιαφέροντος. Επίσης, τα μέχρι σήμερα χαρακτηρισμένα ως βεβαιωμένα ή πιθανά πεδία χαμηλής θερμοκρασίας χαρακτηρίζονται ως γεωθερμικά πεδία τοπικού ενδιαφέροντος. Σε περίπτωση τροποποίησης της απόφασης χαρακτηρισμού και υπαγωγής, της παρ. 4 του αρθ. 2 του παρόντος, ήδη χαρακτηρισμένων

και μισθωμένων πεδίων, υπάρχει η δυνατότητα αύξησης του ανώτατου ορίου της θερμοκρασίας, για τα πεδία τοπικού ενδιαφέροντος, κατά 10%.

2. Δικαιώματα έρευνας ή εκμετάλλευσης γεωθερμικού δυναμικού, που έχουν εκμισθωθεί ή παραχωρηθεί μέχρι τη θέσπιση του νόμου αυτού, παραμένουν ισχυρά με τους ίδιους όρους εκτός από την εκχώρηση των μισθωτικών δικαιωμάτων, για την οποία εφαρμόζεται και το άρθρο 10 του παρόντος νόμου. Όπου στις σχετικές συμβάσεις ή υπουργικές αποφάσεις αναφέρεται γεωθερμικό δυναμικό υψηλής ή μέσης ή χαμηλής ενθαλπίας νοείται γεωθερμικό δυναμικό σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος. Αντίστοιχα, όπου αναφέρεται γεωθερμικό δυναμικό χαμηλής θερμοκρασίας νοείται ως γεωθερμικό δυναμικό πεδίου τοπικού ενδιαφέροντος.

3. Υφιστάμενες συμβάσεις έρευνας και διαχείρισης, αρμοδιότητας Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης, μετατρέπονται σε συμβάσεις έρευνας ή έρευνας και εκμετάλλευσης αντίστοιχα, εάν ο μισθωτής δεν ασκεί το δικαίωμα διαχείρισης ή εάν εντοπιστεί γεωθερμικό δυναμικό μεγαλύτερο από το αναφερόμενο στη σύμβαση.

Η οικεία Αποκεντρωμένη Διοίκηση οφείλει να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για τη μετατροπή των συμβάσεων του προηγούμενου εδαφίου εντός ενός έτους από τη δημοσίευση του παρόντος ή από τη περιέλευση σε αυτήν των στοιχείων περί εντοπισμού γεωθερμικού δυναμικού μεγαλύτερου του αναφερόμενου στη σύμβαση.

Σε κάθε περίπτωση εφαρμόζεται η παράγραφος 10 του άρθρου 5.

Σε περίπτωση μη μετατροπής της σύμβασης κατά τα ανωτέρω, ο μισθωτής οφείλει εντός ενός έτους, από την δημοσίευση του παρόντος, να συμμορφωθεί με τις διατάξεις του παρόντος.

4. Οποιαδήποτε επέκταση δικαιώματος, πέρα από τα προβλεπόμενα στις υφιστάμενες συμβάσεις, είναι δυνατή με τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις του νόμου αυτού και εφόσον δεν παραβιάζεται η βιωσιμότητα της διαχείρισης ευρύτερου ή γειτονικού γεωθερμικού πεδίου.

5. Με απόφαση του Υπουργού ΠΕΝ ή του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης κατά περίπτωση και έπειτα από γνωμοδότηση του Ι.Γ.Μ.Ε. επιτρέπεται να τίθενται περιορισμοί ακόμη και της έκτασης πεδίων της παραγράφου 1, για λόγους δημόσιου συμφέροντος.

6. Όσοι μέχρι την έναρξη της ισχύος του νόμου αυτού διαθέτουν ενεργά σημεία υδροληψίας ή λήψης ενέργειας, εντός γεωθερμικών πεδίων που έχουν θερμοκρασία ύδατος άνω των τριάντα βαθμών Κελσίου (30°C), οφείλουν να το γνωστοποιήσουν, μέσω σχετικής αίτησης, μέσα σε έξι (6) μήνες από τη δημοσίευση του παρόντος στον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, προκειμένου να συνάψουν σύμβαση μίσθωσης και επομένως να αποκτήσουν δικαίωμα εκμετάλλευσης γεωθερμικού δυναμικού.

7. Οι υπουργικές αποφάσεις που εκδόθηκαν σε εκτέλεση των καταργούμενων από τον παρόντα νόμο διατάξεων διατηρούνται σε ισχύ, κατά το μέρος που δεν αντίκειται στις διατάξεις του παρόντος, μέχρι την έκδοση των υπουργικών αποφάσεων που προβλέπονται στις σχετικές διατάξεις του παρόντος.

Άρθρο 24

Τροποποιούμενες και καταργούμενες διατάξεις

1. Το δεύτερο εδάφιο του πρώτου ορισμού του άρθρου 1 του ν. 3498/2006 (Α' 230) αντικαθίσταται ως εξής:

«Ως ιαματικοί φυσικοί πόροι θεωρούνται φυσικά νερά, ατμοί, φυσικά αέρια ή πηλοί ή ηφαιστειακοί λίθοι που έχουν ιαματικές ιδιότητες, αναγνωρισμένες σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Για το γεωθερμικό δυναμικό, ισχύουν οι διατάξεις του παρόντος νόμου αποκλειστικά για την πρωτεύουσα ιαματική χρήση του.»

2. Η παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 3498/2006 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου έχουν εφαρμογή στις περιπτώσεις της ιαματικής χρήσης, καθώς και της χρήσης στα κέντρα θαλασσοθεραπείας και αναζωογόνησης, των χαρακτηρισμένων πόρων ως ιαματικών.»

3. Η παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 3498/2006 καταργείται.

4. Η παρ. 5 του άρθρου 3 του ν. 3498/2006 αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού, η οποία εκδίδεται κατόπιν εισηγήσεως του Ε.Ο.Τ. και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται τα κριτήρια και ο τρόπος διανομής ιαματικών φυσικών πόρων σε περισσότερες εγκαταστάσεις ιαματικού τουρισμού ή κέντρα θαλασσοθεραπείας ή αναζωογόνησης καθώς και η διάθεση ιαματικών φυσικών πόρων, που δεν αποτελούν γεωθερμικό δυναμικό, για άλλες χρήσεις.»

5. Στο άρθρο 5 του ν. 3498/2006 προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:

«4. Προκειμένου να αναγνωρισθεί χαρακτηρισμένο γεωθερμικό δυναμικό ή μέρος αυτού ως ιαματικός φυσικός πόρος κατά πρωτεύουσα χρήση, προϋποτίθεται, πέραν των ανωτέρω, σαφής και πλήρως αιτιολογημένος καθορισμός της απαιτούμενης ποσότητας και θερμοκρασίας στην πράξη αναγνώρισης.»

6. Στο άρθρο 6 του ν. 3498/2006 προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής:

«5. Από το νόμο αυτό δεν θίγονται θέματα κυριότητας γεωθερμικού δυναμικού.»

7. Στο άρθρο 10 του ν. 3498/2006 η περίπτωση 6) της παρ. 1 αντικαθίσταται ως εξής:

«6) Έναν υπάλληλο της Γενικής Διεύθυνσης Ορυκτών Πρώτων Υλών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατηγορίας ΠΕ Γεωτεχνικών ειδικότητας γεωλόγου ή κατηγορίας ΠΕ Μηχανικών ειδικότητας μεταλλειολόγου ή μηχανικού Ορυκτών Πόρων.»

8. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 13 του ν. 3498/2006 διαγράφεται η φράση «την εκμετάλλευση της γεωθερμικής ενέργειας,».

9. Από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού καταργούνται τα άρθρα 1 έως 13 του ν. 3175/2003 (Α' 207).

Αθήνα, 10 Ιουλίου 2018

Ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας